

Chudzyński, Marian

Obchody 500-lecia województwa płockiego (1495-1995)

Notatki Płockie 41/2-167, 37-43

1996

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

OBCHODY 500-LECIA WOJEWÓDZTWA PŁOCKIEGO (1495-1995)

Przygotowania do obchodów jubileuszu 500-lecia województwa płockiego rozpoczęły się jesienią 1994 roku. Pierwsze zebranie Komitetu Organizacyjnego Obchodów 500-lecia istnienia województwa płockiego odbyło się dnia 23 listopada 1994 r. w Urzędzie Wojewódzkim w Płocku.

Przybyłych członków Komitetu Obchodów przywitał Wojewoda Płocki - mgr inż. Krzysztof Kołach. Omówił zadania Komitetu Organizacyjnego Obchodów oraz projekt głównych uroczystości. Po wystąpieniu wojewody głos zabrał dyrektor Urzędu Wojewódzkiego Waldemar Kuliński.

Omówił proponowany skład Komitetu Obchodów 500-lecia województwa płockiego. Funkcję przewodniczącego Komitetu objął Wojewoda Płocki Krzysztof Kołach, jego zastępcami zostali: mgr Michał Boszko, przewodniczący Sejmiku Wojewódzkiego i mgr Andrzej Drętkiewicz - prezydent miasta Płocka. W skład Sekretariatu Komitetu weszli: ks. dyrektor Marek Smogorzewski z Kurii Biskupiej, dyrektor Urzędu Wojewódzkiego - Waldemar Kuliński i dyrektor Biura Sejmiku Samorządowego Żaneta Puczek.

Powołano też 5 zespołów roboczych, które miały podjąć działania w celu przygotowania właściwej oprawy wszystkich uroczystości związanych z obchodami 500-lecia województwa płockiego.

500 LAT WOJEWÓDZTWA PŁOCKIEGO

1495 – bezpotomna śmierć Janusza II
ostatniego księcia płockiego
i utworzenie przez króla Jana Olbrachta
województwa płockiego

1495 – 1995

Towarzystwo Naukowe Płockie (zał 1820)
Societas Scientiarum Plocensis
Wissenschaftliche Gesellschaft von Plock
The Scientific Society of Plock
Polska – Polen – Poland

Naklejka samoprzylepna wydana w 1993 r. w nakładzie 40 tys.
egz. popularyzująca Jubileusz 500-lecia

28 lutego 1995 r. Aula Jana Pawła II w Klasztorze Księży Salezjanów w Czerwińsku. Uczestnicy sesji naukowej. Od lewej: Zdzisław Olszewski - Wojewoda Elbląski, prof. dr hab. Jerzy Bogdanienko - rektor Szkoły Wyższej im. Pawła Włodkowica w Płocku, poseł Wiesław Kosakowski, Kazimierz Tułodziecki - Wojewoda Włocławski, Krzysztof Kołach - Wojewoda Płocki, Ordynariusz Diecezji Płockiej - ks. biskup Zygmunt Kamiński, poseł Henryk Kisielewski

Sesję naukową w Czerwińsku prowadził ks. dr. Romuald Jaworski - rektor Wyższego Seminarium Duchownego w Płocku. Obok autorzy referatów: dr Marian Chudzyński, ks. mgr Dariusz Kisiel, dr Marian Sołtyśiak, ks. prof. dr hab. Michał M. Grzybowski

Powołano następujące zespoły:

Zespół ds. wydawnictw (przewodniczący: dr Wiesław Koński - Rzecznik Prasowy Wojewody),

Zespół ds. Imprez Kulturalnych i Sportowych (przewodnicząca: Natalia Kalinowska-Witek - dyrektor Wydziału Spraw Obywatelskich),

Zespół ds. Sesji Naukowych i Sympozjów (przewodniczący: dr Marian Chudzyński, wiceprezes TNP),

Zespół ds. Zjazdu Płocczan (przewodnicząca: mgr Henryka Piekarska, naczelnik Urzędu Skarbowego w Sierpcu),

Zespół ds. Techniczno-Organizacyjnych (przewodniczący: mgr inż. Marek Raźniewski, zastępca dyrektora Wydziału Organizacji i Nadzoru

W czasie posiedzenia Komitetu Organizacyjnego Obchodów głos zabral dr inż. Jakub Chojnacki, prezes TNP. Przypomniał główne tezy swego wystąpienia (podanego do księgi protokołów) na Sejmiku Województwa Płockiego w dniu 25 maja 1994 r. Prezes Chojnacki zgłosił wówczas motto dla obchodów jubileuszu 500-lecia województwa: "Winniśmy dążyć, aby województwo płockie było pracowite, gospodarne, czyste, trzeźwe i zamożne". Prezes TNP uznał też, że głównym pomnikiem 500-lecia winno być powołanie państwowego Uniwersytetu Mazowieckiego (nazwa robocza) w Płocku jako Filii Uniwersytetu Warszawskiego z humanistycznym profilem nauczania i powinien rozpocząć funkcje dydaktyczne 1 października 1995 r. (vide: Korespondencje, "Notatki Płockie", 1994, nr 2/159, s. 62).

Dyrektor W. Kuliński powiadomił członków Komitetu Obchodów, że honorowy patronat nad obchodami Ju-

bileuszu 500-lecia województwa płockiego przyjęli: Prezydent RP - Lech Wałęsa, Marszałek Senatu - Adam Struziuk, Prezes Rady Ministrów - Waldemar Pawlak (następnie Józef Oleksy), Ordynariusz Diecezji Płockiej - ks. biskup Zygmunt Kamiński, Prezes NBP - Hanna Gronkiewicz-Waltz oraz były premier RP - Tadeusz Mazowiecki.

Uroczysta inauguracja obchodów 500-lecia województwa płockiego odbyła się 28 lutego 1995 r. w Klasztorze Księży Salezjanów w Czerwińsku. W pięknej gotyckiej kaplicy seminaryjnej odbyła się najpierw Modlitwa przed ołtarzem i obrazem Matki Boskiej Ostrobramskiej pod przewodnictwem Jego Ekscelencji Ordynariusza Diecezji Płockiej - Biskupa Płockiego dr. Zygmunta Kamińskiego. Podczas modlitwy ks. biskup Kamiński podziękował Pani Mazowska "za jubileusz 500 lat istnienia województwa płockiego, który dany jest przeżywać w tym roku". Jednocześnie ks. Biskup zwrócił się do Matki Bożej Czerwińskiej o opiekę nad "naszą małą Ojczyzną", a także aby pozwoliła "rozwiązywać wszystkie trudne sprawy w duchu odpowiedzialności i sprawiedliwości, prawdy, pokoju i miłości społecznej".

Następnie w Auli Jana Pawła II odbyła się sesja naukowa. Na początku sesji Wojewoda Płocki - Krzysztof Kołach powiedział: "W tym roku przypada 500. rocznica utworzenia województwa płockiego - tytuł do dumy, powód dzisiejszej uroczystości - inauguracji obchodów 500-lecia". Wojewoda serdecznie powitał uczestników sesji, w tym wielu zaproszonych gości.

Po wystąpieniu Wojewody Płockiego rozpoczęła się sesja naukowa. Sesję prowadził ks. dr Romuald Jaworski

Uczestnicy finałów Konkursu wiedzy o samorządzie terytorialnym i historii województwa płockiego w 500-lecie jego istnienia

- rektor Wyższego Seminarium Duchownego Płocku.

Jako pierwszy - referat nt. "Zarys dziejów województwa płockiego wygłosił dr Marian Chudzyński, wiceprezes TNP, długoletni nauczyciel historii w Technikum Samochodowym w Płocku.

Referent przypomniał na wstępie, że obchody 500-lecia województwa płockiego są okazją do zaprezentowania jego historii od utworzenia aż do czasów nam współczesnych. Nadmieniał, że województwo płockie ist-

niało w różnych formach w latach niewoli narodowej, zmieniając tylko nazwę i obszar. Referent omówił okoliczności powstania województwa płockiego w 1495 r. Stało się to po bezpotomnej śmierci ostatniego księcia płockiego Jnauza II. Zmarł w poniedziałek 16 lutego 1495 r. w wieku zaledwie 40 lat. Jak pisze jedno ze źródeł: "subitanea morte, vel quomodo Deus scit" ("zmarł nagle z wolą boską").

W sierpniu 1495 r. przybył do Płocka król Jan Olbracht z oddziałem przybocznym. Przebywał w nim zaledwie trzy dni, tj. od 13 do 15 sierpnia. Wydał stosowne rozkazy. Objął w posiadanie księstwo płockie bez użycia broni. Jak zaznacza prof. Ryszard Zieliński w zamieszczonym na łamach "Notatek Płockich" (nr 8 z 1958 r.) artykule "Chronologia senatorów płockich": "Województwo powstało w momencie inkorporacji księstwa płockiego do Korony w 1495 r.". Tak więc zgodnie z prawdą historyczną należy jeszcze raz potwierdzić, że województwo płockie powstało przed pięciuset laty - w połowie sierpnia 1495 r.

Jako następny wygłosił referat ks. prof. dr hab. Michał M. Grzybowski. Mówił o wojewodach płockich po włączeniu Mazowsza Płockiego do Korony, tj. w latach 1495-1793.

Referent przypomniał, że w czasach książęcych od 1138 do 1495 r. to jest przed 357 lat na Mazowszu urzędowało 24 wojewodów. Wysoki urząd wojewody płockiego po włączeniu Mazowsza do Korony w 1495 r. (przez 298 lat) sprawowało 23 wojewodów, w tym 17 było mianowanych zgodnie z obowiązującym prawem

19 maja 1995 r. Dom Technika Petrochemii Płock S.A. Prezydium uroczystej Sesji Sejmiku Samorządowego Województwa Płockiego. Od lewej: Waldemar Pawlak - poseł, prezes PSL, Adam Struzik - Marszałek Senatu, członek TNP, Józef Oleksy - Prezes Rady Ministrów RP, Michał Boszko - przewodniczący Sejmiku Samorządowego Województwa Płockiego, członek Zarządu Oddziału TNP w Wyszogrodzie, Michał Kaczmarek - wiceprzewodniczący Sejmiku Samorządowego Województwa Płockiego, przewodniczący Rady Wojewódzkiej SdRP

19 maja 1995 r. Dom Technika. Wręczenie medali jubileuszowych 500-lecia instytucjom i osobom indywidualnym. Medal otrzymuje dr Jakub Chojnacki - prezes TNP. Z lewej: harcmistrz Wacław Milke - kierownik Harcerskiego Zespołu Pieśni i Tańca "Dzieci Płocka"

"postępując na województwo płockie" z niższych hierarchicznie godności senatorskich, ale aż 6 zdobyło ten urząd pomijając szczeble pośrednie. Pierwszym wojewodą płockim po 1495 r. był Ninogniew Kryski, ostatnim Ignacy Zboiński. Niektórzy zapisali się na trwałe w dziejach naszego województwa.

O roli Kościoła na przestrzeni dziejów województwa płockiego mówił ks. mgr Dariusz Kisiel, wykładowca historii w Wyższym Seminarium Duchownym w Płocku i zarazem dyrektor Biblioteki Diecezjalnej. Ks. D. Kisiel przypomniał m.in. rolę wielu biskupów płockich w dziejach województwa i guberni płockiej. Wskazał na głęboki patriotyzm wielu spośród nich.

Jako ostatni na sesji czerwińskiej wystąpił dr Marian Sołtysiak, były dyrektor Muzeum Mazowieckiego w Płocku i Muzeum Narodowego w Warszawie. Omówił wkład województwa płockiego w naukę i kulturę narodową na przestrzeni pięciu wieków. Przypomniał, że na terenie województwa płockiego powstało wiele budowli i nagrobków renesansowych w XVI. Płock pod tym względem był "inspiracją dla dużego obszaru". Referent przypomniał też wiele postaci z terenu województwa, które zasłużyły się w różnych dziedzinach nauki i kultury. Do nich zaliczył m.in. Stanisława Łwowskiego (ur. w 1585 r.) twórcę pierwszej polskiej metodyki historii, Wawrzyńca Goślickiego (1530-1607), autora dzieła "De optimo senatore libri duo" oraz Macieja Kazimierza Sarbiewskiego (1595-1646) nazywanego chrześcijańskim Horacym. Warto w tym miejscu podkreślić, że na czterech referentów występujących na sesji czerwińskiej - trzech (Chudzyński, Grzybowski i Sołtysiak) to członkowie TNP.

Po sesji - w Bazylice Matki Boskiej odbył się występ

chóru "Minstrel" z Liceum Ogólnokształcącego im. Marszałka Stanisława Małachowskiego w Płocku oraz wspaniały koncert organowy Juliana Gębalskiego - profesora Akademii Muzycznej w Katowicach. Zebranych na koncercie słuchaczy powitał ks. dyrektor Ireneusz Chmielewski, gospodarz czerwińskiej Bazyliki. Podkreślił rolę Czerwińska jako ośrodka mazowieckiej pobożności, kultury i życia państwowego. To właśnie tu, w Czerwińsku król Władysław Jagiełło "przeprowadził naradę wojenną szykując wojska do dalszego marszu na Grunwald". Na zakończenie czerwińskich uroczystości jeszcze raz zabrał głos Biskup Płocki Zygmunt Kamiński. Wyraził ogromne zadowolenie, że od tego drogiego Mazowszansom miejsca "rozpoczęliśmy świętowanie 500-lecia województwa płockiego".

Zgodnie z opracowanym harmonogramem obchodów 500-lecia Sejmik Samorządowy Województwa Płockiego ogłosił w styczniu 1995 r. konkurs wiedzy o samorządzie terytorialnym i historii województwa płockiego w 500-lecie jego istnienia. Finał konkursu odbył się dnia 6 maja 1995 r. w budynku III Liceum Ogólnokształcącego im. Marii Dąbrowskiej w Płocku. Do konkursu przystąpiło ok. 50 uczestników szkół średnich ogólnokształcących i techników zawodowych. Do finału zostało zakwalifikowanych 9 osób. I miejsce zajęła Małgorzata Czekalska uczennica Liceum Ogólnokształcącego im. A. Mickiewicza w Żychlinie, II miejsce Marek Lewandowski uczeń Technikum Samochodowego w Płocku, III miejsce Michał Królikowski - uczeń Liceum Ogólnokształcącego im. Władysława Jagiełły w Płocku, IV miejsce Małgorzata Porowska uczennica Liceum Ogólnokształcącego im. Stanisława Małachowskiego w Płocku,

Karta pocztowa Poczty Polskiej wydana z okazji 500-lecia województwa płockiego. Po prawej stempel okolicznościowy związany z jubileuszem 175-lecia Towarzystwa Naukowego Płockiego

V miejsce Katarzyna Grzywacz uczennica Liceum Ogólnokształcącego im. Adama Mickiewicza w Żychlinie, VI miejsce Mariusz Dąbrowski uczeń Zespołu Szkół Zawodowych nr 2 w Sierpcu, VII miejsce Artur Ziółkowski uczeń Technikum Samochodowego w Płocku, VIII miejsce Monika Matusiewicz uczennica Liceum Ogólnokształcącego im. Stanisława Małachowskiego w Płocku, IX miejsce Magdalena Chrzanowska uczennica Liceum Ogólnokształcącego im. Henryka Sucharskiego w Sierpcu.

W ramach jubileuszu 500-lecia województwa płockiego w niedzielę, 7 maja odbyły się w Płocku Uroczystości Zygmuntowskie, poświęcone św. Zygmuntowi patronowi miasta Płocka. Były one okazją do powołania Akcji Katolickiej Diecezji Płockiej. Dla podkreślenia doniosłości obchodów związanych z 500-leciem województwa płockiego w uroczystościach kościelnych wzięły udział liczne poczty sztandarowe z terenu diecezji i województwa. Uroczystej Eucharystii przewodniczył J.E. Kardynał Henryk Gulbinowicz - Metropolita Wrocławski.

Organizatorem kolejnej sesji 19 maja 1995 r. o tematyce wojewódzkiej i samorządowej był Sejmik Samorządowy Województwa Płockiego. W czasie sesji zostały wygłoszone trzy referaty naukowe:

- doc. dr. hab. Stefana Krzysztofa Kuczyńskiego (członek TNP) - *Mazowsze Płockie - od Księstwa do województwa*

- ks. prof. dr. hab. Michała M. Grzybowskiego - *Poczet Wojewodów Płockich*

- prof. dr. hab. Andrzeja Piekary - *Niektóre aspekty funkcjonowania samorządów terytorialnych w nowej rzeczywistości.*

Na sesji wystąpili też Wojewoda Płocki mgr inż. Krzysztof Kołach, Prezydent miasta Płocka mgr inż. Dariusz Krajowski-Kukiel oraz przybyły na obrady premier Rządu Józef Oleksy. Premier wysoko ocenił wkład województwa płockiego w życie gospodarcze kraju. Sesję prowadził Przewodniczący Wojewódzkiego Sejmiku Samorządowego mgr Michał Boszko (członek TNP).

W czasie uroczystej sesji Sejmiku Samorządowego zostały wręczone medale 500-lecia Województwa Płockiego wielu zasłużonym działaczom społecznym oraz zaproszonym gościom. Ponadto uhonorowano nagro-

dami pieniężnymi finalistów wojewódzkiego Konkursu Wiedzy o Samorządzie i Historii Województwa Płockiego w 500-lecie istnienia. W części artystycznej wystąpili aktorzy Teatru Dramatycznego im. Jerzego Szaniawskiego w Płocku z montażem słowno-muzycznym pt. "Mnie ta ziemia od innych droższa". Po przerwie nastąpiło odsłonięcie tablicy pamiątkowej na budynku siedziby Sejmiku Samorządowego Województwa Płockiego przy ul. 1 Maja 7 b.

Do obchodów jubileuszu 500-lecia włączyło się też Kuratorium Oświaty w Płocku. Pismem z dnia 15 maja 1995 r. skierowanym do dyrektorów szkół, Rad Pedagogicznych, Samorządów Uczniowskich i placówek oświatowo-wychowawczych woj. płockiego zleciło zorganizowanie Apelu we wszystkich szkołach w dniu 2 czerwca 1995 r. poświęconego m. in. 500-leciu województwa płockiego. Władze kuratorskie uznały, że "Przypadająca 500. rocznica województwa płockiego jest okazją do przypomnienia jego historii od utworzenia aż do czasów obecnych."

W początkach czerwca odbyły się też coroczne Dni Historii Płocka z licznymi akcentami nawiązującymi do dziejów województwa płockiego. Tę piękną, patriotyczną imprezę przygotowali: druh Wacław Milke, Bogdan Rogalski i Andrzej Milke z udziałem Zespołu Pieśni i Tańca "Dzieci Płocka".

W ramach jubileuszu województwa płockiego odbyła się 3 czerwca sesja naukowa - z udziałem 243 osób - związana ze 175-leciem Towarzystwa Naukowego Płockiego (założonego przy Szkole Wojewódzkiej Płockiej w 1820 r.). Na uroczystości obok członków przybyli liczni goście. Przywitał ich prezes TNP, dr inż. Jakub Chojnacki. W czasie sesji zostały wygłoszone dwa referaty: prof. dr. Aleksandra Gieysztor - *Towarzystwo Naukowe Płockie w Polsce i na Mazowszu* oraz dr. Mariana Chudzyńskiego - *175 lat Towarzystwa Naukowego Płockiego*.

Stempel okolicznościowy Poczty Polskiej wydany 24 czerwca 1995 r. w dniu głównych uroczystości 500-lecia województwa płockiego.

Moneta pamiątkowa "500 lat województwa płockiego" o średnicy 38 mm wybita - z inicjatywy i opracowaniu TNP - w czystym srebrze przez Mennicę Państwową na zlecenie Narodowego Banku Polskiego

kiego - w służbie regionu i kraju. Dr Chudzyński mocno podkreślił służebną rolę TNP wobec województwa płockiego. Podobnie, jak to zapisano w pierwszym Statucie z 1820 r. - staramy się dalej zbierać materiały dotyczące województwa i je opisywać. Pragniemy też wystawić "potrzeby województwa dla polepszenia bytu mieszkańców" (vide: "Notatki Płockie" 1995, nr 2, s. 3-58).

Centralne uroczystości z okazji 500-lecia województwa płockiego miały miejsce 24 czerwca 1995 r. Rozpoczęły się odsłonięciem tablicy pamiątkowej na gmachu Urzędu Wojewódzkiego. Odbyła się też sesja naukowa w najstarszej szkole w Płocku i w kraju - w Liceum Ogólnokształcącym im. Marszałka Małachowskiego. Sesję prowadził i wystąpienia referentów komentował wybitny wychowanek tej szkoły ks. prof. dr hab. Wojciech Góralski, członek TNP, profesor Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego i Wyższego Se-

minarium Duchownego w Płocku.

Na początku sesji wystąpił znany nam już chór szkolny płockiej "Małachowianki" "Minstrel" pod dyrykcją mgr. Sławomira Gałczyńskiego, po czym zostało wygłoszonych kilka referatów:

- dr Marian Chudzyński - Dobrze i źle o niektórych następcach wojewodów w okresie niewoli narodowej (1793-1918);

- mgr Jan Berger, mgr Teresa Gapińska - Dawne i nowe województwo płockie w latach 1495-1995;

- dr Anna Stogowska - Placówki życia naukowego i kulturalnego współczesnego województwa płockiego.

Z kolei referaty wygłosili:

mgr inż. Dariusz Krajowski-Kukiel Prezydent miasta Płocka - Stare i nowe w mieście Płocku i rewitalizacja starej części miasta;

mgr inż. Krzysztof Kołach Wojewoda Płocki - Strategia rozwoju gospodarczego województwa płockiego na tle planu przestrzennego zagospodarowania kraju.

Oba referaty dotyczą współczesności. Zapowiadają dobre perspektywy rozwojowe dla miasta Płocka i województwa płockiego.

W sobotnie popołudnie dnia 24 czerwca przeszedł ulicami miasta Płocka korowód 500-lecia z udziałem reprezentacji gmin województwa płockiego. W tym samym czasie w Teatrze Płockim im. Jerzego Szaniawskiego odbył się wspaniały koncert z udziałem wybitnych artystów. Wystąpiła Płocka Orkiestra Kameralna pod dyrykcją Jacka Bonieckiego, koncert prowadził Bogusław Kaczyński, wystąpili: Grażyna Brodzińska - sopran i Aleksander Teliga - baryton.

24 stycznia 1996 r. Gabinet Wojewody Płockiego. Podczas spotkania z Zarządem TNP Wojewoda Płocki - Krzysztof Kołach podziękował dr. Marianowi Chudzyńskiemu, wiceprezesa TNP za aktywną pracę w Komitecie Organizacyjnym 500-lecia województwa płockiego

Wieczorem odbył się w amfiteatrze koncert zespołów ludowych z pokazaniem obrzędów wiankowych. Dzień pełen wrażeń zakończył pokaz sztucznych ogni.

Ostatnim akcentem jubileuszowych obchodów było sympozjum naukowe zorganizowane w Domu Technika nt. "Rola chemii w rozwoju województwa płockiego". Sympozjum odbyło się 12 listopada. Prowadził je prezes Zarządu Petrochemii Płock S.A. Konrad Jaskóła. Z referatem wystąpił m. in. prof. dr inż. Andrzej Bukowski, członek TNP, przewodniczący Rady Miasta Płocka.

Zakończenie obchodów 500-lecia województwa płockiego było połączone z uroczystością Święta Niepodległości. Uroczystość ta odbyła się w dniu 10 listopada 1995 r. Rozpoczęła się o 12.00 w południe Mszą św. w intencji Ojczyzny w Bazylice Katedralnej. Po Mszy św. odbyła się uroczystość patriotyczna przy Płyce Nieznanego Żołnierza przed Odwachem. Następnie w Teatrze Dramatycznym im. J. Szaniawskiego odbyła się część oficjalna. W interesującym, refleksyjnym wystąpieniu Wojewoda Płocki Krzysztof Kołach dokonał m.in. oceny obchodów Jubileuszu 500-lecia województwa płockiego. Uznał, że obchody niewątpliwie przyczyniły się do dalszej integracji społeczeństwa województwa płockiego. Wystąpił również Przewodniczący Sejmiku Samorządowego Województwa Płockiego Michał Boszko. Podkreślił wpływ obchodów jubileuszowych na zaktywizowanie się działaczy samorządowych naszego województwa.

W czasie uroczystości Złotym Krzyżem Zasługi został udekorowany członek TNP, ks. prof. dr hab. Michał Marian Grzybowski za wybitny wkład w rozwój nauki historycznej na Mazowszu. Natomiast Nagrodę Naukową Wojewody Płockiego I stopnia otrzymał na wniosek Zarządu TNP ks. mgr Tadeusz Żebrowski (w 70 rocznicę urodzin) za wybitne osiągnięcia naukowe w dziedzinie badań nad średniowiecznym Płockiem i Mazowszem.

Nagrodę II stopnia Wojewody Płockiego otrzymał również członek TNP Tadeusz Kurpiewski, zasłużony pedagog płocki i popularyzator wiedzy historycznej.

W części artystycznej wystąpiła Płocka Orkiestra Kameralna pod dyrekcją Jacka Bonieckiego, Katarzyna Nowak - sopran solistka Teatru Wielkiego w Łodzi, Ryszard Morka - bas, Stanisław Kowalski - tenor, soliści Teatru Wielkiego w Warszawie. Ponadto wystąpiły dwa chóry płockie: Szkoły Wyższej im. Pawła Włodkowica pod dyrekcją Małgorzaty Szpotańskiej i Kolegium Nauczyciel-

skiego pod dyrekcją Mieczysławy Bogiel.

Warto również nadmienić, że z okazji jubileuszu naszego województwa zostało wydanych kilka pozycji dotyczących przeszłości i dnia współczesnego województwa płockiego. Urząd Wojewódzki w Płocku z początkiem 1995 r. wydał opracowanie Mariana Chudzyńskiego pt. "500 lat województwa płockiego. Zarys dziejów". Nakładem Urzędu Wojewódzkiego w Płocku ukazała się też praca pt. "Szept historii" pod redakcją dr. Wiesława Końskiego. Książka zawiera materiał z sesji naukowej w Czerwińsku odbytej 28 lutego 1995 r.

Sejmik Samorządowy Województwa Płockiego wydał Biuletyn Informacyjny (wydanie specjalne) na 500-lecie województwa płockiego oraz "Gminy Województwa płockiego. Katalog". Natomiast Wojewódzki Urząd Statystyczny w Płocku wraz z Towarzystwem Naukowym Płockim opracował i wydał niezwykle potrzebną pozycję "500-lecie województwa płockiego w liczbach 1495-1995".

Ośrodek Dokumentacji Zabytków Zespół Badań Regionalnych Warszawy i Mazowsza wydał zeszyt nr 6 "Mazowsza" w całości poświęcony historii i środowisku kulturalnemu województwa płockiego w dzisiejszych granicach administracyjnych. Numer zawiera wiele pionierskich artykułów. Doc. dr Stefan K. Kuczyński omawia dzieje herbu naszego województwa, Eleonora Bergman zajmuje się historią Żydów w miasteczkach obecnego województwa płockiego, Katarzyna Mikocharachubowa prezentuje nagrobki w Płocku i okolicach, natomiast Jerzy Szatygin omawia osadnictwo holenderskie na terenie regionu płockiego. Cennym uzupełnieniem tego wydawnictwa jest Bibliografia "Krajobraz kulturowy, osadnictwo, zabytki - bibliografia artykułów zamieszczonych na łamach kwartalnika "Notatki Płockie" w latach 1956-1994 w opracowaniu dr. Wiesława Końskiego - sekretarza generalnego TNP. Równie ciekawym czasopismem poświęconym jubileuszowi województwa płockiego jest nr 3 z 1995 r. czasopisma geograficznego "Poznaj Świat". Spośród wielu artykułów wymieniam tylko najbardziej oryginalne ze względu na tematykę. Są to niewątpliwie: Artura Magnuszewskiego - *Wędrujące wyspy pod Wyszogrodem*, Witolda Lenarta - *Płocka Szwajcaria* oraz Grzegorza Micuły - *Plebania Chopina* traktujący o pobycie wielkiego kompozytora w Sannikach w 1828 r.

Opracował: Marian Chudzyński